

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 23.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 18. julija 1930.

Štev. 29.

Energični ukrepi proti šušmarstvu.

Kljub določnim predpisom obrtnega zakona, ki zabranjujejo neupravičeno izvrševanje obrta, kljub pozornosti in ovadbam obrtnih organizacij in kljub grožnji obrtnih oblasti s kaznovanjem šušmarstvo v naših krajih noče ponehati. Ob težki borbi obrtnika z zakonito dopustno konkurenco se občuti nezakonita konkurenca nedovoljenega obratovanja številnih šušmarjev še posebno težko. Ta konkurenca je še posebno razpasena v onih strokah, ki jih štejemo med gospodarsko šibkejšo, na primer v čevljarški, krojaški itd. A prav tako vidimo več ali manj prikrito šušmarstvo tudi v gradbenih strokah, t. j. v tesarski in zidarški.

Načini šušmarjenja so jako različni. Mnogi nastopajo kar javno, kakor da bi obrtnih predpisov sploh ne bilo. Pritožba min ovadbam se čisto naravnost posmehujejo. Drugi zopet uporabljajo za kritje navidezne podružnice. Za sramotno nagrado nezavedni mojster da za podružnico svoje ime, neusposobljena oseba pa pod tem imenom po mili volji šušmari. Tudi se sklepajo navidezno učna razmerja. Neusposobljeni se prijavi kot vajence ali pomočnik včasih mnogo mlajšega mojstra. Kot tak potem na svojo roko dela. Često je delavnica njegova in učni mojster dejansko njegov delavec. Še bolj rafinirano se postopa pri družbah. Neusposobljena oseba ustanovi družbo, dobi na ime družbe obrtni list, kot namestnika pa prijavi kakega mojstra, ki nima z družbo nič drugega skupnega, kakor da je proti nagradi posodil svoje ime in igra slamnatega moža.

Takemu šušmarstvu je le težko stopiti na prste, ker oblast ne kaznuje, če ni jasnih dokazov. Z dokazi pa je čisto težava, ker se priče boje ali se nočejo zameriti ali pa same drže s šušmarjem. Tudi so oblasti večkrat jako obzirne in popustljive.

Na pritožbe Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani je izdala kraljevska banska uprava Dravske banovine okrožnico z dne 24. junija 1930., VIII., No. 3328/2, vsem sreskim in mestnim načelnikom ter sreski izpostavi v Škofji

Loki, na katero opozarjamo naše organizacije in jo radi njihove informacije in sklicevanja pri ovadbah priobčujemo. Okrožnica se glasi:

»Z okrožnico z dne 23. maja 1929. O. br. 924/3 je bivši veliki župan ljubljanske oblasti, z dne 8. februarja 1929. O. br. 586/14 pa bivši veliki župan mariborske oblasti izdal navodila glede zatiranja neupravičenega obratovanja v obrtih vobče in v stavbinskih obrtih posebej. Množe se pritožbe, da se navodila v teh okrožnicah ne uporabljajo, kakor bi bilo v interesu zaščite legalnega obrtništva potrebno.

Vabim podrejena obrtna oblastva, da neupravičena obratovanja, ki zanja zaznajo, z vso pozornostjo preiščejo in jim napravijo konec, čim uvidijo, da je dana kršitev veljavnih obrtnih predpisov. Posebej pa je paziti na kritvena razmerja med upravičenimi obrtniki in neusposobljenimi osebami, ki se pojavljajo bodisi v obliki službenega razmerja ali v prijavi fiktivne podružnice ali pa celo z ustanovitvijo kake družbe z o. z., pri kateri naj je upravičeni obrtnik zgolj poslovodja na glavnici ali obratu podjetja. Zlasti so taka razmerja pogosta poleg v trgovinah z mešanim blagom tudi v stavbinskih obrtih.

V primerih, ko boste izrekli obsodbo zaradi dognanega prekrška, pa Vas vabim, da naložite kazen v taki izmeri, ki bo v sorazmerju z višino doseženega dohodka in z obsegom krivde, razen tega pa, da vselej uporabite tudi določilo § 152 o. r., da se nadaljevanje neupravičenega obratovanja ukine.

V ostalem pa Vas vabim, da se slej ko prej točno ravnete po navodilih uvodoma citiranih okrožnic.

Pomočnik bana:

Dr. Pirkmajer s. r. <

Iz te okrožnice vidimo, da je kr. banska uprava voljna pomagati legalni obrti in jo ščititi pred šušmarsko nadlego. Prepričani smo, da bo okrožnica imela uspeh, ako bodo obrtna oblastva postopala energično in strogo.

Kdaj sme davčni zavezanec prisostvovati sejam reklamacijskega odbora?

Ker se nekateri pritožujejo proti postopanju predsednikov reklamacijskih odborov, opozarjamo na sledeče:

Po pravilih k členu 134 zakona o neposrednih davkih davčni zavezanec nima prave prisostvovati sejam reklamacijskega odbora in je stvar presoje reklamacijskega odbora, ali hoče davčnemu zavezancu dovoliti, da tudi ustno razloži svoje pritožbe. Predpogoj takega dovoljenja pa je, da je davčni zavezanec za to v svoji pritožbi izrečno in obrazloženo prosil. Ker se vrši postopanje pred reklamacijskim odborom praviloma brez navzočnosti davčnega zavezanca, mora davčno oblastvo druge stopnje razglasiti po pristojnih občinah samo dan, ko bo odbor razpravljal o pritožbah, vloženi iz dotične občine. Davčni zavezanec se mora ravnati po tem razglasu, ker osebne obvestila ne

dobi, četudi je v pritožbi predlagal zaslisanje pred reklamacijskim odborom. Davčni zavezanec, ki je predlagal zaslisanje pred reklamacijskim odborom, se mora torej na dan razprave iz lastnega nagiba zglasiti, da ga odbor more zaslišati, če to smatra za potrebno. Če ga na dan, ko se razpravlja o njegovem predmetu, ni v zgradbi, kjer se vrši razprava reklamacijskega odbora, se razprava radi tega ne odloži, ker se smatra, da ve za dan razprave iz razglasa, ki ga je izvršila občina.

Davčni zavezanec, ki smatrajo, da jim predsednik reklamacijskega odbora ni dovolil dostopa k razpravam reklamacijskega, morejo iz prednjega pojasnila razvideti, da je bilo postopanje predsednika pravilno, če niso prosili v pritožbi za dostop k razpravi. Toliko vsem prizadetim v vednost.

Stabilizacija dinarja.

Finančni minister dr. Stanko Šverljuga je dal za posebno izdajo nekega večjega ameriškega lista obširno izjavo o stabilizaciji jugoslovanske valute. V svoji izjavi naglašja med drugim:

Stabilizacija valute je najvažnejši problem, ki ga bo morala v bližnji bodočnosti rešiti jugoslovanska vlada, ker je čas za legalno stabilizacijo dinarja že nastopil. Jugoslovanska valuta je stvarno stabilizirana že od leta 1925 in gospodarsko življenje se je že popolnoma prilagodilo sedanji vrednosti dinarja. Tudi s stališča sedanjega gospodarskega položaja je stabilizacija dinarja docela na mestu, ker je jugoslovanska plačilna bilanca povoljna. To se vidi tudi po rezervah deviz v Narodni banki, ki so se v zadnjih mesecih zopet znatno povečale; ob koncu minulega meseca je znašala zaloga deviz Narodne banke nad pol drugo milijardo. Skupno kritje s kovinsko rezervo vred znaša 2760 milijonov, kar predstavlja 48-49 odstotkov skupne denarne cirkulacije.

Reforma, ki je potrebna za stabilizacijo, ne pomeni uvedbe nove valute, niti izpremembe tečaja dinarja. —

Stabilizacija mora sloneti na legalnem priznanju sedanjega stanja, ki traja že štiri leta. Jugoslovanska vlada je že ob mnogih prilikah napovedala svoj trdni sklep: da hoče ohraniti tečaj dinarja na sedanji višini. Ta svoj sklep želi vlada še enkrat afirmirati z izjavo, da bo ostal tečaj dinarja absolutno neizpremenjen. Cilj stabilizacije je le, da se uvede stalna zakonita relacija momentane edince do zlate in da se uvede konvertibilnost novčanic Narodne banke. Cirkulacija, ki po stabilizaciji ne bo reducirana, znaša danes pri nad 13 milij. prebivalcev le okrog 5-5 milijard, kar ima nedvomno zelo ugoden vpliv na zadovoljivo rešitev tega problema.

Pogoj za stabilizacijo dinarja predstavlja v prvi vrsti odplačilo državnega dolga pri Narodni banki. Ta dolg, ki izvira iz dobe inflacije, znaša okrog 4 milijarde Din. Da se omogoči stabilizacija, se mora ta dolg znižati na polovico sedanje višine. Eno milijardo bo morala država efektivno plačati, približno ena milijarda pa odpade na delež države pri valorizacijskem dobičku banke. Ostanek državnega dolga se bo odplačal v letnih obrokih.

Obrtniško slavlje na Jesenicah.

Obrtniško društvo na Jesenicah priredi 10. in 11. avgusta t. l. ob priliki 10letnega obstoja in delovanja veliko obrtniško praznovanje, združeno s slavnostnim razvitjem društvenega prapora. Ta prireditve bo brez dvomno ena izmed največjih manifestacij gorenjskega obrtništva, kar smo jih doživeli po osvobojenju. Obenem pa bo tudi dokaz obrtniške zavednosti, smisla za skupno delo in napredek na kulturnem in gospodarskem polju.

Vsak posameznik naj se zaveda, da danes še vedno orjemo ledino za razvoj naših prostovoljnih organizacij, kakršno predstavlja tudi Obrtniško društvo na Jesenicah. Vse priznanje pa gre možem, ki stojijo na čelu teh organizacij in ki s svojim delom in vzgledom bodrijo k skupnemu in složnemu delu.

Svoje priznanje in upoštevanje dela naših tovarišev pod vzožjem očaka Triglava pokažemo najlepše s tem, da se udeležimo njihovega slavlja v čim večjem številu.

Program prireditve je sledeči:

1. Od 8. do 10. ure sprejem gostov na slavnostnem prostoru ob sodelovanju sokolske godbe. Nato sledi vpisovanje v spominsko knjigo.

2. Od 10. do 12. ure se vrši veliko zborovanje v dvorani Sokolskega doma. Na zborovanju referirajo sledeči gospodje:

1. Engelbert Franchetti iz Ljubljane: Borba in razvoj stanov. dela.

2. Josip Rebek iz Ljubljane: O gospodarskem stanju obrtnika.

3. Drago Žabkar iz Celja: Obrtnik in njega stanovska zavest.

4. Jožef Ambrožič iz Ljubna: O organizatoričnem in gospodarskem položaju gorenjskega obrtnika.

5. Ivan Iglič iz Ljubljane: Obrtnik in stanovski tisk.

6. Dr. Josip Pretnar, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani: Obrtnik in njega zakonodaja.

Poleg navedenih nastopijo govorniki tudi iz krajev izven Dravske banovine.

Ob pol 13. uri slavnostno razvitje in blagoslovitev društven. prapora.

Ob pol 14. uri skupen obed ter razdelitev diplom častnim članom.

Ob 16. uri velika ljudska veselica s peštrim sporedom. Sodelujeta dve godbi.

V ponedeljek, 11. avgusta dopoldne ogled tovarne K. I. D.

Popoldne pešizlet skozi Vintgar na Bled.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2505

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje

POVRNITEV CARINSKIH ZNESKOV.

Državni svet je v plenarni seji ugodno rešil 180 prošelj eksporterjev za povrnitev plačanih carinskih zneskov. Ta odločitev ima sledečo predzgodovino: Pri carinskih uradih so bile vložene v zadnje mēasu številne prošnje eksporterjev za povrnitev carinskih zneskov. Leta 1925 na primer je bila odpravljena izvozna carina za perotnino in jajca. Ustavitev te carine je bila izrečena v zakonskem načrtu za carinsko tarifo l. 1925 in je stopila v veljavo samo naredbenim potom. In pred tremi leti že so eksporterji vložili pri državnem svetu prošnje za povrnitev carine, češ, da so bile carinske določbe za perotnino in jajca priobčene v Beograjskem uradnem listu. Državni svet je prošnje takrat zavrnil, ker so izšle določbe samo naredbenim potom. Leta 1929 so eksporterji svoje prošnje ponovno vložili. To pot državni svet ni bil mnenja, da bi bil za oni zakonski načrt potreben sklep parlamenta, in je glede na določbe iz leta 1925 ugodno rešil 180 prošelj. Ker sta bili izrečeni torej dve odločbi, prejšnja negativna in poznejša pozitivna, se je sestal državni svet k plenarni seji in je na novo odločil. 180 prošelj je bilo zopet ugodno rešenih, ker so bile vložene svoj čas v zakonitem roku, to je šest mesecev po plačani carini. Ostale prošnje je pa plenum državnega sveta zavrnil, ker niso bile o pravem času vložene.

DOBAVE.

Strojni odd. Dir. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 24. julija t. l. po-

nujde glede dobave 8 komadov oljnic s cevkami, 360 komadov cevk za vodokaze, 1300 ročajev iz prešanega papirja za orodje, 600 ročajev za armature, 900 ročajev za kladiiva, 100 ročajev za lopate in 200 toporišč za krampe. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave hrastovih pragov, 100 m³ borovih plohov, raznega električnega materiala, pil za kovine, 4 gumijastih kabljev, železnih šarnirjev, ročajev za pile, ročnih pil, spojnic, krtač za ri-

banje ter glede dobave klingerit-plošč. — Dne 17. julija t. l. se bo vršila pri Dravski radionici v Ljubljani ustmena licitacija glede dobave usnja, sedlarskega sukanca in vrvice. — (Vzorci in pogoji so na vpogled pri omenjeni radionici.)

Oddaja del pri napravi vodnjaka. Direkcija drž. železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani, sprejema do 26. julija t. l. ponudbe glede oddaje del pri napravi vodnjaka na postaji Videm-Krško. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Oddaja del pri dozidavi poštne barake v Robbovi ulici v Ljubljani se bo vršila pri Dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani. Ponudbe je predložiti do 26. julija t. l. (Pogoji so na vpogled pri pomožnem uradu te direkcije, Sv. Jakoba trg. št. 2, I. nadstropje, soba št. 41.), načrti pa se lahko vpogledajo pri ekonomskem odseku te direkcije (soba št. 43, I. nadstropje 7). Proračunska cena za oddajo teh del znaša Din 28.660-04. Ponudbe, kolkovane s 5 Din, je treba predložiti tej direkciji najkasneje do 26. julija t. l.

IVAN FIGAR
LJUBLJANA

Gospodstvska cesta. Vošnjakova ulica št. 6
(v bližini restavracije „Novi Svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravila vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

Čitajte
in
razširjajte

„OBRTNI
VESTNIK“

L. Mikuš, tvornica
dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1839

Skrbno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Preobleke! Popravila!

Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL V FULDI

Zastopnik:

PETER ANGELO
Ljubljana, Gledališka ulica št. 4/I

Specijaliteti: mizarski in kolarski stroji, posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon

Dolgotrajen kredit brez menične podlage
Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposits itd. itd.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. — Več znamk kvalitetnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika.

Ceniki franko. Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ
LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam